

Közművesítési munkálatok Nyárádszeredában

Forgalomlassító szigetek épülnek

A város két bejáratánál lassító szigetek épülnek

Fotó: Gligor Róbert László

Közművesítési és forgalomszabályozási munkálatok miatt korlátozásokra kell számítaniuk a Nyárádszeredán átutazóknak. A Marosvásárhely–Szováta irányban közlekedőknek a kisvárosban áthaladó megyei úton kell figyelmesnek lenniük, ugyanis a lesüllyedt aknatekőket emelik fel, ami a megyei utat is érinti. Ajánlatos vigyázni a gépjárművezetőknek a település két bejáratánál is, ugyanis Nyárádmagyarós és Csíkfalva irányában lassító szigeteket alakítanak ki.

A Magyaros felől érkezők azt tapasztalhatják, hogy az eddigi közlekedési szigetet felszámolták, helyébe magasított gyalogátjáróra emlékeztető szigetet alakítottak ki, ezen a héten pedig a Csíkfalva irányába tartókat is ilyen fogadja már a szerpentin alatt. Tóth Sándor polgármester szerint a lassítókat lakossági kérésre alakították ki, amelyek az áthaladó forgalom szempontjából ugyan zavaróak lehetnek, de a legfontosabb a lakosság biztonsága. A településen jelenleg jó és biztonságos a forgalom, ezt szolgálja ez az intézkedés is.

Gligor Róbert László

(Folytatás a 2. oldalon)

Ne feledje
IDEJÉBEN
megújítani előfizetését!
Ha előfizet,
BIZTOSAN
kézhez kapja
FÉLÁRON!
Telefon:
0742-828-647

Fényteli üzenetek a Fias-tető alól

A daliás, büszke fémkakas diadalmasan ágaskodik a Firtos-tető fölé, akárha ő uralná a legendás tájat. Van mire büszkének lennie. A csúrgaléria, amit a virágba borult, szép székely porta bejáratánál jelképez, pár év alatt a Sóvidék egyik leglátogatottabb látványosságává vált.

5.

Rendbe tesszük a Poklos-patakot.
15 ezer m² zöldövezet,
4 km bicikliút és 200 új parkolóhely lesz.

GYŐZZÖN VÁSÁRHELY!

(Fotó: Budapest)

OPTICA OPTOFARM

A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupillatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérelt japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

CICULIMICULI

ALUJÁZET
Hörvölthi György és családja műve

SZEPTEMBER

12., szombat
A Nap kel
6 óra 57 perckor,
lenyugszik
19 óra 39 perckor.
Az év 256. napja,
hátravan 110 nap.

IDŐJÁRÁS

Felhőtávonulások
Hőmérséklet:
max. 28 °C
min. 14 °C

*Isten éltesse!

Ma **MÁRIA**, holnap **KORNÉL** napja. **KORNÉL**: latin eredetű, a Cornelius nemzetségnévből. Jelentése: somfa vagy szarv. Női párja: Kornélia.

VALUTAÁRFOLYAM

BNR – 2020. szeptember 11.

1 EUR	4,8567
1 USD	4,0900
100 HUF	1,3586
1 g ARANY	256,0077

12.610 oktatási intézmény kezd az 1-es forgatókönyv szerint a tanévet

A 2020–2021-es tanévet 12.610 oktatási intézmény kezd az 1-es (zöld), 4892 a 2-es (sárga), 238 a 3-as (piros) forgatókönyv szerint, hét iskola pedig vegyes forgatókönyv alapján, a 2-es és 3-as kombinálásával fogja bonyolítani a tanítást – közölte pénteken a tanügyminisztérium.

A szaktárca közölte, hogy az iskolák igazgatótestületei javaslatára a megyei katasztrófavédelmi bizottságok határozta arról, mely forgatókönyv szerint fog zajlani az oktatás az egyes iskolákban a 2020–2021-es tanévben.

A határozatok alapján: – 12.610 oktatási intézmény az 1-es, vagyis zöld forgatókönyv szerint kezd az oktatást: az óvodások és iskolások teljes létszámában jelen vannak a tanteremben, az egészségügyi óvintézkedések betartásával;

– 4892 oktatási intézmény a 2-es, vagyis sárga forgatókönyvet alkalmazza: az óvodások, elemi osztályosok, nyolcadikosok és tizenkettedikesek teljes létszámában jelen vannak, a többi osztály tanulói

felváltva járnak iskolába, egy-két hetente cserélnek;

– 238 oktatási intézmény a 3-as, vagyis piros módszer alapján fog tanítani: minden gyermek online vesz részt az órákon;

– hét oktatási intézmény kombinálja a 2-es és 3-as forgatókönyvet, vagy azért, mert az iskola felújítás alatt áll, vagy azért, mert egyes osztályokban egyedi egészségügyi helyzet áll fenn.

A minisztérium közleménye értelmében az iskolaigazgatóságok az Országos Közegészségügyi Intézet és a helyi közegészségügyi igazgatóságok járványügyi felmérése alapján készítették el javaslatukat.

A járványügyi adatok szerint 2728 településen az utóbbi 14 nap során 1000 lakosból kevesebb mint egy személy fertőződött meg koronavírussal. 410 településen az ezer személyre jutó megfertőzések száma 1 és 3 között van, 43 településen ez az arány 3 fölötti.

Az iskolák vezetőségeinek ezeket az adatokat kellett figyelembe venniük, amikor kidolgozták a tanévkezdési forgatókönyvet. (Agerpres)

1391 új koronavírusos megbetegedést igazoltak Romániában

A legutóbbi tájékoztatás óta 1391 új koronavírusos megbetegedést igazoltak Romániában – közölte pénteken a Stratégiai Kommunikációs Csoport (GCS).

A GCS szerint olyan személyekről van szó, akiknek korábban nem volt pozitív teszteredményük.

Az új esetekkel 101.075-re nőtt a fertőzöttek száma.

Ez idáig 2.041.921 koronavírus-teszt eredményét dolgozták fel Romániában. Ezek közül 26.149-et az elmúlt 24 órában végeztek el, 14.415-öt az esetmeghatározás és az orvosi protokoll alapján, 11.734-et pedig kérésre. Országsszerte 534 újratesztelt fertőzött személynek ismét pozitív lett a tesztje, 7125 személyt kezelnek kórházban COVID-19-cel – közölte pénteken a Stratégiai Kommunikációs Csoport.

Jelenleg 478 személy szorul in-

tenzív terápiás kezelésre. Románia területén 10.772 igazoltan koronavírus-fertőzött személy van otthoni, 5754 pedig intézményi elkülönítésben. Ugyanakkor 33.129 személy van házi, 12 intézményes karanténban. Az elmúlt 24 órában 35, koronavírussal diagnosztizált személy haláláról érkezett jelentés.

Ezzel 4100-ra emelkedett a koronavírussal összefüggésbe hozható halálesetek száma.

A GCS adatai szerint az elmúlt 24 órában 25 férfi és 10 nő elhalálozását jelentették.

A halálos áldozatok közül négy személy az 50 és 59 év közötti korosztályhoz tartozott, hat 60 és 69 év közötti, tizenkettő 70 és 79 év közötti volt, tizenhárom beteg életkora pedig meghaladta a 80 évet.

A 35 áldozat közül 34-nek volt nyilvántartott társbetegsége. (Agerpres)

Forgalomlassító szigetek épülnek

(Folytatás az 1. oldalról)

A 135-ös megyei úton megnövekedett forgalom tehermentesítését, illetve a gyalogosok és kerékpárosok biztonságát szolgáló beruházásokra is számítani lehet. Az elmúlt hetekben a városhoz tartozó Székelytompán új, szélesebb, biztonságosabb járdák építését kezdték meg, az iskolába járó gyerekek miatt is. Azokkal a szakaszokkal kezdik, ahol több gyerek van, azután az egész falura kiterjesztik a munkálatot. A városvezetésnek nem titkolt célja, hogy legkésőbb jövőben elkezdje azt a járdaépítési

beruházást, amelynek eredményeként a 135-ös megyei út mentén a város két közigazgatási határa (Szereda magyarósi kijárata és Kiszentlőrinc nyomati kijárata) között biztonságosan lehessen közlekedni éjjel-nappal gyalog vagy kerékpárral is. A városban az útszakasz teljes hosszában kész az új járda.

Idén elkezdődött a járdaépítés a településen a Jobbágytelke–Havadtó megyei út mentén is, jelenleg a Jegenye utcában dolgoznak. Pílanatnyilag áll ugyan a munka, mivel előtte a szennyvíz- és ivóvíz-

hálózat bekötését is elvégzik. Erre eddig azért nem kerülhetett sor, mert az utcában egy átemelő szivattyúházzal gondok voltak a feltöltődött akna miatt. Tavaly végre sikerült ezt orvosolni, egy százméteres szakaszon átfúrtak a Nyárad alatt, és új vezetékeket helyeztek el, hogy a szennyvizet ezután ne a főtér, hanem a piac irányában vezessék el az övezetből. Idén és jövőben a teljes szentannai városrész elmaradt közművesítését megoldják, erre már tavaly támogatási szerződést írtak alá a fejlesztési minisztériummal.

A Maros Művészegyüttes a kulturális élet biztos pontja maradt Tánccban Elekestől a Kis-Küküllő mentéig

A koronavírus-járvány a kulturális kínálat szempontjából is szegényebbé tette az idei nyarat, a marosvásárhelyi közönségnek mégsem volt igazán oka panaszra. Három intézmény – a Maros Művészegyüttes, a Marosvásárhelyi Állami Filharmónia és a Teleki Téka – lelkes képviselői fogtak össze azért, hogy a több hónapos mozdulatlan-ság után néptánc és szimfonikus zene színesítse július és augusztus heteit.

Nagy Székely Ildikó

A művészegyüttes táncosai június 30-án „repültek ki” először a nyilvánosság elé. Kalitkába zárt madár című néptáncelőadásuk premierjén minden szék gazdára talált a Teleki Téka udvarán, a társadalmi távolságtartás szabályai szerint kialakított nézőtérre. Ezt követően egymást váltották a szerdai folkestek. Az együttes más településekre is elvitte a fergeteges műsort, a szovátai nagyerdeműt nemegyszer ajándékozták meg táncaikkal, Szébenben pedig 500 néző előtt vitték színpadra az előadást. Augusztus közepétől új összeállítással várják a Teleki Téka udvarára a népi kultúrából töltekező marosvásárhelyieket. A legutóbb szeptember 9-én színpadra vitt, 16-án újra látható színvonalas műsor Elekestől a Kis-Küküllő mentéig kalauzolja a nézőket, a gazdag repertoárban

kibédi, bihari táncok, mezősegi legényes és színpompás cigánytánc is szerepel, a líraibb pillanatokat választó és vízmelléki népdalok, valamint egy százcsevési keserves teremti meg Kásler Magda csodaszép hangján.

Visszaszoktatni a közönséget a beltéri előadásokra

– Milyen tervekkel néz az elkövetkező időszak elé a Maros Művészegyüttes? – kérdeztük Barabási Attila igazgatót.

– Szép terveink vannak, de a járványügyi helyzet miatt ingoványos talajon lépkedünk, sok a bizonytalanság, főként a külföldi kiszállásokat illetően. A hónap elején Magyarországra kellett volna mennünk, erre a határlezárás miatt nem kerülhetett sor. Október 8–10. között Budapesten, a Hagyományok Házában lenne fellépésünk, az, hogy eleget tudunk-e tenni a meghívásnak, a további rendelkezésektől függ. Jelenleg az itthoni előadások jelentik a biztos pontot az együttes életében. A Maros Megyei Közegészségügyi Igazgatóságtól kedvező visszajelzést kaptunk a rendezvényeink megtartására, ez jelentős könnyebbség számunkra. Szeretnénk lassan a beltéri előadásokra is visszaszoktatni a közönséget. A járványügyi előírásokat természetesen továbbra is be kell tartani, ez a nézőszám korlátozására is érvényes. A kövesdombi 400 férőhelyes termünkbe legtovább 150 személyt tudunk be-

gedni. Az első itteni előadásunk a Valaki jár a fák hegyén című Kányádi-élműsor lesz, amit új színésszel, Marosán Csabával mutatunk be szeptember 28-án. Mivel főleg magyarországi koreográfusokkal dolgozunk, a tervezett új előadásokat egyelőre el kellett halasztanunk. Májusban például a Kocsy Mihály házasságát szerettük volna színre vinni Novák Ferenc Tata rendezésében. Az adott helyzetben a meglévő előadásaink felújítására összpontosítunk. A gyermekekről sem feledkeztünk meg, számukra a Mátyás király álruhái című mesejátékot újítjuk fel, az azonban majd az elkövetkezőkben derül ki, hogy a járvány miatt lesz-e kereslet az iskolai előadások iránt. Az együttest megviselte a több hónapos bezártság, de jó hallani a marosvásárhelyi kultúrákedvelőktől, hogy az elmúlt hónapok korlátozásai között is az egyik legtevékenyebb intézmény maradtunk. Tékás műsorainkat nagyrészt visszatérő közönségnek mutattuk be, ezért is igyekeztünk mindig valami újat is behozni az előadásokba. A folkestek sikere arra ösztönöz, hogy a koronavírus-járvány lejárta után, az elkövetkező nyarakon is töltsük meg zenével, táncal a Teleki Téka udvarát – összegzett a Maros Művészegyüttes igazgatója, majd azt is elárulta, hogy éppen hangszert vásárolni indul az együttes fiatal utánpótlás zenekara számára.

Fotó: Nagy Tibor

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Pirokska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujasg.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDÉTES:** Petres Emilia.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9-15 óra, péntek: 9-14 óra között, szombat vasárnap: zárva.

642357800069
ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Múzsza

SZERKESZTETTE:
NAGY MIKLÓS KUND
1453. sz., 2020. szeptember 12.

Csorba Győző

Dona nobis pacem!

*Jaj, ha magát bántja az ember,
az az igazi háborúság!*

*Más nem képes leérni bennünk
tőrrel, karddal, puskával, ördög
atombombával, más gyilokkal,
nem képes lényünkig leérni.*

Adj nekünk békét, adj, Úristen!

*Hogy a láb, mint kell, hordja testünk,
hogy a kéz is kedvünkbe járjon,
hogy máj, vese, tüdő, gyomor, szív
csak egymásért, ne egymás ellen.
Az agy bírjon javukra tenni
okos-szelíd fegyvelmezéssel.*

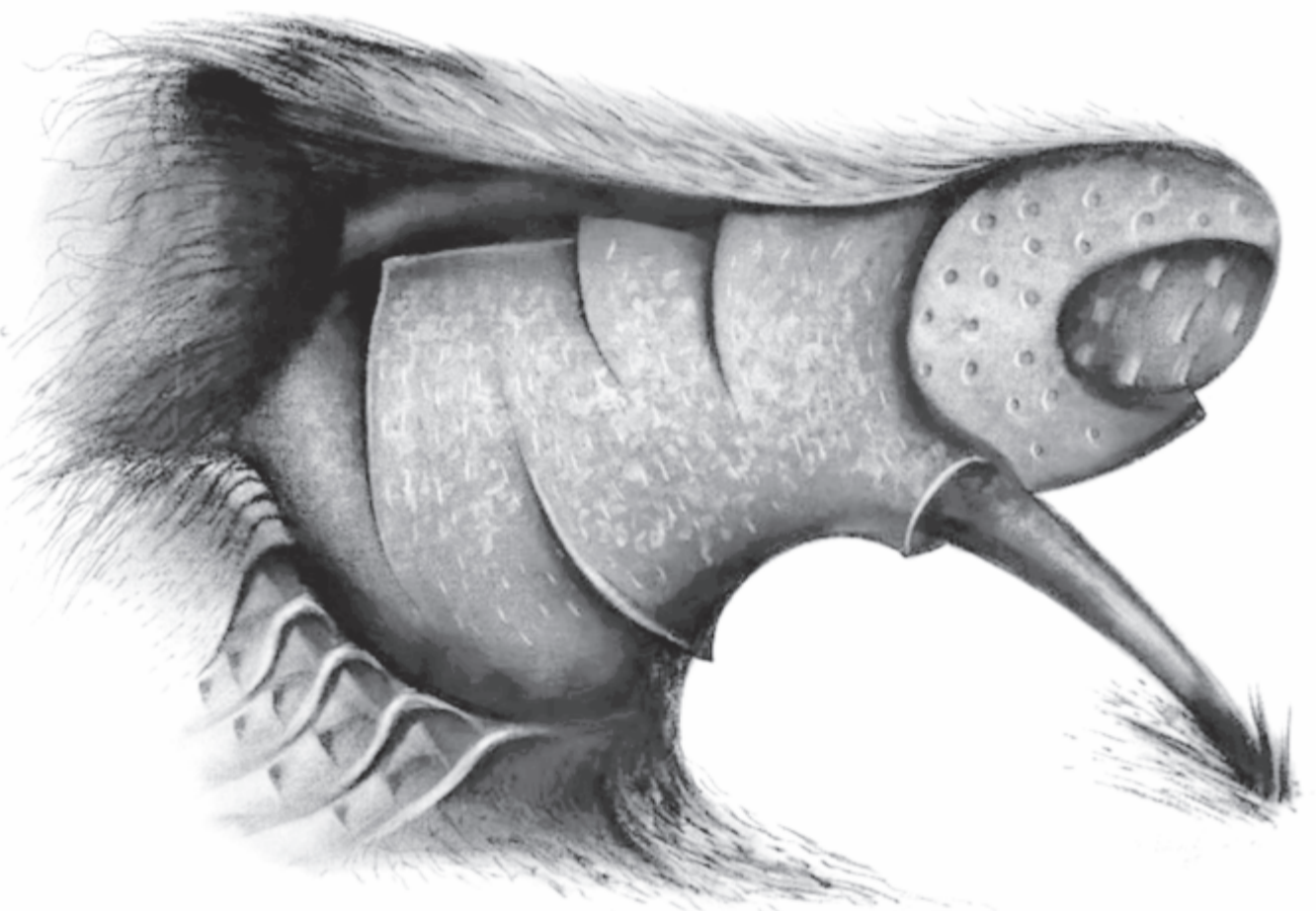
Adj nekünk békét, adj, Úristen!

*Adj önmagunkban, szerveinkben,
működjenek, mint gondozott gép,
ne engedj semmit elromolni,
hogy emberarcunk szép maradjon,*

*ne torzuljon szét kínjainktól
– törött tükröké –, s adj, Úristen,
békét nekünk érzelmeinkben,
melyek ki- vagy befele hatnak.*

Dona nobis, Domine, pacem!

*25 éve, 1995. szeptember 13-án hunyt el
a Kossuth-díjas költő

Támadás... Vinczeffy László grafikája

Haj, regő rejtem

Ha valaki becsöppent a régi könyvek titkokkal teli, képzeletserkentő világába, és hosszasan időzhetett ott, aligha tud valaha is megválni attól. Több ismerősöm példája mondatja ezt velem. Legmeggyőzőbben talán Kozma Mária munkássága. A hetvenes években ismertem meg a fiatal írónőt, a csíkszeredai múzeum akkori munkatársát. Régi könyvek vették körül, rádióriporterként kutatómunkájában zavartam meg. Nem erre számítottam, amikor az ifjú irodalmárt akartam

megszólaltatni, de hamar kiderült, már kezdte a történelmi érdeklődés lassú vírusa, s azt nem is akarja kiirtani magából. Utóbb nyomon követett pályája is ezt igazolta. Az azóta megjelent több mint húsz könyve közt jó néhány a múlt, a történelem vonzókörében született. Könyvkiadóként, könyvszerkesztőként is megannyi történelmi kiadvány fűződik a nevéhez. Az *Idővallató*, *Az ember bolond természete*, a *Borsosméz* és a többi múltidéző könyve joggal népszerű. És azok a történelmi regéi is, amelyek immár egy háromrészes sorozattá álltak össze. A *Régiségek Csíksorszámban*, a *Régiségek Gyergyóból* folytatásaként immár a 3. ilyen kötetét*, a *Régiségek Homoród mentén* címűt is kézbe vehetik az olvasók. És ha ezt tették, akkor már le sem akarják tenni.

Mint a Gutenberg Kiadó könyvei általában, ez is nagyon szép, tetszetős, elegáns kötet. Az illusztrátor Fazakas Ildikó ezúttal is remek munkát végzett. Tíz egész oldalas, színes grafikai lapja a regék légkörére, valós és fantázia szülte világára hangozó erősen fel a mesélő izően izgalmas, helyhez kötött valóságfölkötti történeteinek hatását. Nyilván elsősorban gyermekeknek szánták ezeket a könyveket, de a felnőtteket is megragadják, ha beleolvassnak. Mindenki szívesen menne vissza legalább egy fertálynyi időre a gyermekkor mesés birodalmába. Kozma Mária regéi szinte észrevétlenül

magukkal ragadnak. A Múzsza olvasói megtapasztalhatták ezt, még a kötet megjelenése előtt közöltünk mellékletünkben olyan történetet, ami a kiadványban benne van. És eddig nem ismert, vagy rég elfeledett dolgokat is felfedezhetünk a regékben. A karcfalvi születésű írónő gyermekkorából is számos történet, mendemondát megőrzött magában, sokat és sokfelé utazott, és mindenütt nyitott füllel, tágra nyílt szemekkel járt, biztosan sok mindent lejegyzett, amire később visszatérhetett, olvasmányai pedig szintén folyamatosan gazdagították ezzel a tudással, ami történelmet, földrajzot, növénytant, népeleti és természetismeretet, néprajzi szakértelemet és még sok egyebet egyaránt feltételez. Magam például mindegyre elámultam azon, mennyi mindent tud a gyógynövényekről, a népi gyógyászat és hasonló dolgok rejtelmeiről. Regéiben mindez a legtermészetesebben szervesül az elbeszélés fonálába, melynek hitelenségét a gyakran líraivá finomuló, tájjellegű nyelvjárás is megerősíti.

Mi, marosszékiek talán kevésbé ismerjük a Homoród mentét, mint Csíksországot vagy a Gyergyói-medencét, ezért is hathatnak ránk újdonságként ezek a regék. Kozma Mária számára sem volt feltérképezett terület ez. Még nagyobb gondja volt tehát arra, hogy mindennek pontosan utánajárjon. Nyolc regét bontott ki a könyvben, de majdnem félszáz szakkötetet, tanulmányt sorolt fel a kiadvány végén, amelyeket irodalomként a történelmi regegyűjtéséhez felhasznált. Persze, a szerzők közt ott vannak az erdélyi nagy utazók, a Székelyföld, szülőföldünk jeles leírói, Orbán Balázs, Kövári László, Cserei Mihály, Gaali Zoltán, John Paget, akiktől mottószerűen vett át gondolatokat a regék elejére. Ők is benne vannak tehát valamiképpen a kötetben, amely több tekintetben hasonlít az előző

kettőhöz, mégis különbözik azoktól a kisértő nyújtotta sajátosságok miatt. Erről nemrég így vallott a Ligetben Kozma Mária a Péter Beátának adott interjújában: „Adott volt egy történet, megindult a képzeletem, kiegészítettem és életszerűbbé tettem a környezetet, amiben megesett. Nincs ez irányú kutatáson alapuló összehasonlítási alapom, de úgy tűnik az alapján, amit elolvastam, de saját személyes tapasztalatom révén is, hogy a csíkiak a leginkább kötekedők és gyanakvók, a gyergyóiak komorabbak, mégis az idegenekkel kedvesebbek, a Homoród mentiek romantikusabbak. Persze minden tájegységnek vannak tündérei, a várakat vagy óriások, vagy tündérek építették. Romantikusnak pedig ott van például Ramocsa, a virágot lépő tündér, őt nevezhetjük akár a beteljesült szerelem jelképének is. A Homoród menti történetekben sokkal nyilvánvalóbban szerepelnek jó és rossz tündérek, mint a csíki vagy a gyergyói történetekben. Az Almásibarlangban lakó tündérek okozzák a Homoród mentén a nagy járványokat. Kijönnek, körülnéznek, valamiért nem tetszenek nekik az emberek, gyorsan hoznak rájuk egy járványt. Őket kell kiengesztelni ahhoz, hogy a járvány elmúljon. Hőseim mesealakok, de a meséknek is van valóságos, helyhez kötött igazságuk, amikor ráismerünk bennük az itthoni tájra, az őseinktől örökölt és tanult gondolkodásmódra, és talán-talán megszeretjük és sajátunknak érezzük legendás sorsukat”.

Itt van az ősz, a járvány is újra fenyegetőn terjeszkedik, kénytelenek leszünk ismét bezárkózni az odúinkba. Az olvasás jó időöltés. A *Régiségek Homoród mentén* bátran ajánlható az egész családnak. (N.M.K.)

*Kozma Mária: *Régiségek Homoród mentén. Történelmi regék. Gutenberg Kiadó, Csíkszereda, 2020*

Az egyszerűség nagysága

Újra gyászol Thália, egy nagy színésznemzedék egyik legkiemelkedőbb egyéniségét veszítette el. *Orosz Lujza* a Kolozsvári Állami Magyar Színház örökös tagja volt. Életének 94. évében hunyt el. A marosvásárhelyi közönség is kedvelte, tisztelte, ünnepelte, valahányszor városunkban vendégszerepelt. Sajnos már azok körei is nagyon leszűkültek, akik látták alakításait a színpadon. Művésztét, szerepformálásait, emberi értékeit a napokban többen felidéztek a médiában, pályáját kirajolták a nekrológok. Lapunkban olvasóink nevében *Demény Péter* soraival búcsúzunk tőle. Az írás a fenti címmel a Facebookon jelent meg.

„Még a Prospero-sorozat elején tartottunk. Később megtapasztaltam, hányfélek lehetnek a színészek, milyen furcsa fájdalmak és hiúságok vetik őket erre-arra, akkor azonban még majdnem semmit nem tudtam. *Orosz Lujza* legnagyobb alakításainak nagy részéről biológiai okoknál fogva lekéstem, de hát egy nagy színésznőt nem kell gyakran látni, hogy megérezze az ember a tehetsége erejét.

Akkor kezdtem dolgozni a Polis kiadónál, már volt valamelyes magabiztosságom, de még sok ügyetlenségem is, hogy azt ne

mondjam, taplóságom. *Orosz Lujza* elnézően kezelte a bumfordiságomat. Egyetlen pillanatra sem éreztem magam kicsinek, nyomorultnak, oda nem valónak, pedig igazán az lehettem.

Sőt, tudtán kívül adott is nekem. A kötetben ugyanis elmeséli Köllő Katinak, hogy a gyermeke elvesztése fölötti fájdalmat asszimilálta a Hekabé-alakításában, és én mindig is meg voltam győződve róla, hogy a művész pontosan ezt teszi, nem is tehet másként. Ez a történet megerősített a gyengeségeimben.

Hogy a pályája véget ért, azt sem pózolta körül. Már nem lát, így aztán nem játszik. – *Olykor elkezdek sírni, de aztán rájövök, hogy egyedül vagyok, és abbahagyom* – mondta a könyvbemutatón. Azt hiszem, ez a póztalan-ság sokat segített az 1989 előtti színésznőkön. Sok férfi ivászatáról, bölénységéről, nődön-téseiről legendák keringtek – ők már ettől nagyok voltak. Egy nő mindezt nehezebben tehette meg, több kockázattal járt a számára.

*Orosz Lujza*nak nem is kellett megóvnia magát a pózoktól. Egyszerűségében volt nagy, nagyságában egyszerű. Amikor megjelent, ott volt, és éppen az volt, akinek aznap este lennie kellett.

Egy író, egy festő, egy zeneszerző, egy építész, egy szobrász addig alkothat, amíg csak él, és az agya tiszta. Egy színész azonban – nagyon ritka kivételektől eltekintve – mindenképpen 'leesik' a színpadról, és éppen azzal nem foglalkozhat, ami addig élete értelmé volt. *Orosz Lujza* méltósággal viselte ezt a nehéz helyzetet, mely a korszaktól is nehezült, melyben aktív éveit töltötte: a dikta-

túra zárt, mindentől rettegő, nagyon keveset engedő korszakától.

A trójai nők, Özvegy és leánya, Szerelmeső, A buszmegeálló, Az öngyilkos – a lista bizvást folytatható. De hát úgysem a listák fontosak, hanem egy-egy villanás és az az ember, aki ő volt.

Isten nyugtassa békében!”

Máshol ügyesebbek

Mondjuk, Hargita megyében. Persze, nekik könnyebb, de azért... És ide tegye hozzá a maga véleményét, gondolatait minden kedves olvasó. A lényeg, hogy Marosvásárhelyen még mindig késik a Bethlen Gábor-szobor felállítását, noha a mű már több mint egy éve várja az avatást. A leendő szobor talapzatát is elkezdtek építeni a főtéren, igaz, takarásban, nehogy észrevegye valaki. Nem folytatom, ez a morgolódás csak felvezetője annak, hogy bezzeg! A szomszédos megyében két emlékművet is felavattak ünnepélyesen szeptember 8-án. Az egyiket Lövéten, a másikat Zetelakán.

Lövéten a 40 éve elhunyt püspök, Márton Áron mellszobra került a római katolikus templom mellé a Kisboldogasszony-napi templombúcsún. A bronzszobor *Bálint Károly* marosvásárhelyi szobrászművész alkotása. Lázár István öntőmester ajándékozta szülőfalujának. A művet a 85 éves művész öt esztendeje mintázta meg a bucsini Vadárvaszka alkotótáborban. Pár évre rá bronzban

is kiöntötték, és tavaly Gyergyóalfaluban, illetve Marosszentgyörgyön szentelték fel. A székelyudvarhelyi bronzöntő községe számára készítette el az új ércváltozatot.

Zetelakán bronzplakettet és márvány emléktáblát helyeztek el. A község művész szülötte, a 2008-ban elhunyt *Tornay Endre András* szobrász emléke, életműve előtt tisztelegnek ilyenképpen. Az alkotó a marosvásárhelyi Művészeti Líceumban kezdte a tanulmányait, majd felsőfokú művészeti diplomáját Kolozsváron szerezte meg. 1976-ban Magyarországra telepedett át, Kőszegen teljesítette ki alkotóművészetét. Az emléktábla a Tornay egykori kollégája, *Bocskay Vince* alkotta bronzplakettel együtt a község által felújított szülői ház falára került. A bensőséges avatóünnepségen jelen volt a megidézett alkotó több szobrászbarátja, akik a kezdeményezés támogatói voltak. A Sánta Csaba készítette fotón (balról) Berze Imre, Vinczeffy László, Bocskay Vince és Vargha Mihály. (nk)

Az élet szervező elve: a szeretet

Baricz Lajos új kötetéről

Bölöni Domokos

Baricz Lajos (1958, Borzont) 1984 óta szolgál, 1990 óta pedig a városiasodó nagyközség, Marosszentgyörgy megbecsült, méltán népszerű plébánosa. Hajléképítő, hitélet-irányító, művelődésszervező, lapszerkesztő (Harangszó), hitének és népének önzetlen, elhivatott, elkötelezett munkása. A közösség lelki életének gondozása és a leghétköznapibb értelemben vett népszolgálat azonos súlyllyal tölti be és táplálja mindennapjait, edzi szervezetét, gazdagítja tapasztalatát: ez ad értelmet az elmének, ez dúsítja ihletét, ez a ritka szép „szervező elv”: a keresztényi szeretet.

A szeretet „visszasugárzása” a közösség lélektükréiről tölti fel szívét-lelkét újra és újra életenergiával.

Könyve azonban védekezés is. Védekezés és bátorítás. A magányt megosztva vészelhetjük át a nehéz időket, vallja.

Új könyvének előszavában így vezeti be olvasóját a „közös magányba”:

„Időnként úgy érezzük, semmire sincs időnk. Sok mindent szeretnénk megvalósítani, sok helyen jelen lenni, de tapasztaljuk, nincs elég időnk. Alig tudunk elcsendesedni, elmélyedni, Istenre, embertársunkra és önmagunkra figyelni, mert sodor az idő áradata, visz magával.

Aztán az idejű meghozta a lelaxulást lehetőségét, sőt a megállást. Két és fél hónapra megállt az élet. Nem volt könnyű átveszteni. Aki kertes házban lakik, annak valamivel könnyebb volt, mert kint tevő-

kenykedhetett, alakíthatta, szépíthette a növényeket, virágokat stb. Több idő jutott a családtagokra, Istenre és önmagunkra.

Ez a holtidő segített hozzá, hogy a 'zárt kapuk' mögötti magányomban többet imádkozzam, olvassak, és hogy ne érezzem a bezártságot, gondolatban erre-arra kalandoztam.

Hogy hol, merre jártam, azt szeretném megosztani azokkal, akiket érdekel. Mindenhová nem is jutottam el. De azért nem sóvárgom vissza a belső száműzetés hónapjait.

Ahogy jöttek, születtek egymás után, úgy sorakoznak most ebben a *Telehold – Karanténvirágok* című kiadványban. Műfajuk nincs. Írások, szülemények. Ezáltal a holtidő nem maradt holt idő. S hogy hatvanhárom írás van benne, lehetne véletlen is, de éveim számát adja. Ki hitte volna?”

A könyv kedvesen olvastatja magát. Gyermekekori és későbbi emlékek, mesébe illő vagy balladás élethelyzetek, régi és újabb történetek, megélt vagy másoktól hallott tapasztalatok, humoros vagy megrendítően szomorú sorsok sorjáznak, lát-szólag rendszertelenül, sőt szertelenül.

Oldásnak ott a gyergyói kópés vagy a megbocsátóan ránk kacsintó, „bariczos” humor.

De ami kévébe fogja valamennyi sorát, mondatát: az a szeretet szervező elve.

Akkor a leghatékonyabb, amikor ki sem mondják.

(*Baricz Lajos: Telehold – Karanténvirágok – F&F International, Gyergyószentmiklós, 2020*)

Sajgó Ilona egyéni tárlata

Szeptember 17-én, csütörtökön 17 órakor újabb kiállítás nyílik a marosvásárhelyi Bernády Házban. Sajgó Ilona textilművész alkotásai kerülnek közönség elé.

A művészeti életünkben több mint négy és fél évtizede jelen levő alkotó a textíliái mellett gyakran mutatkozik be festményeivel is.

A mostani kiállítása is válogatás művészi termése mindkét vonulatából.

Munkásságát, pályáját Nagy Miklós Kund művészeti író méltatja a megnyitón, amelyre a járványügyi előírások szerint kerül sor.

Fényteli üzenetek a Fias-tető alól

Nagy Miklós Kund

A daliás, büszke fémkakas diadalmasan ágaskodik a Firtos-tető fölé, akárha ő uralná a legendás tájat. Van mire büszkének lennie. A csúrgaléria, amit a virágba borult, szép székelly porta bejáratánál jelképez, pár év alatt a Sóvidék egyik leglátogatottabb látványosságává vált. Amióta több száz érdeklődő jelenlétében felavatták Vinczeffy Lászlókék felújított házának udvarán a Kakasülő Galé-

éve aszfalt könnyíti a főúttól a magasba kanyargó négy kilométernyi kaptatót. Erkeznek is sűrűn a látogatók, noha a világjárvány és a védekezés szigorú szabályai miatt itt is a távolságtartás a meghatározó. A Művészek Atyhai Társaságának le is kellett mondania az idénre tervezett kiállítását. A házigazda viszont gondoskodott róla, hogy a galéria, amelyben még a lépcső is műtárgynak tűnik, ne álljon üresen. Saját képeit, szobrait állította közszemlére. És micsoda anyagot látha-

riát, nagyon sokan fellátogatnak Atyhára nyaranta. A Munkácsy-díjas művész vidám szoborkertje és a különleges hangulatú kiállítások nyári tárlatainak híre a határokon túlról is vonzza a művészetkedvelőket. Pár

tunk! Bármely nagyvárosi kultúrközpont visszhangos sikerű tárlatává válhatna ez a válogatás, amely az erdélyi tradíciókban gyökerező figurális ábrázolás és a szakrális absztrakt kézfogását tükrözve érzékelteti, mi-

lyen sajátosan és érdekesen művelhető az igényes kortárs művészet a nagyvilágtól távol is, akár itt, a Fiasmál oldalában meghúzódó, hagyományörző kis faluban.

Mint több más alkotó, Vinczeffy is elmélyült, intenzív munkára fordította a karantén idejét, és utána is művészete kiteljesítésére használta fel a bezárkózás, a csendes befelé fordulás heteit. Tennivaló amúgy is mindig akad egy ilyen helyen, ahol minden sokkal kitettebb a természeti elemeknek, mint városi környezetben. A szeptember eleji látogatásunk előtti napon is vihar próbálta megtépázni a csűrőépület csatornáját, tartozékait. A Kakasülő Galéria ellenállt, mégis volt némi javítanivaló, amit a gazda hamar el is végzett. A szoborkert „népességére” is folyton figyelni kell. Télen fagy, máskor eső, jég, szélvi-

Kibontakozás, Emlék és Szimmetria a Homloktörőben

har, hőség, nedvesség kezdi ki a színes fa munkákat. Volt olyan mű, például a Lélek-hajó, amelynek elkorhadt, megrongálódott az egyik része, azt fel kellett újítani, ki kellett cserélni. És mindegyre újabb alkotásokkal gyarapszik a nevető domboldal. Eddig nem látott különös szereplők, modern jelek és jelképek bukkannak föl évről évre a gyümölcsfák között. Van úgy is, hogy a szobrász átcsoportosítja őket, a tarka látványt, az esetenként mozgó, mobil, alkalmanként hangot is kibocsátó plasztikák derűs együttesét sohasem lehet megunni.

portát, a nyári hónapokban jóval meghaladta a százat a csodalátni érkezők száma. Előttünk egy bukaresti család volt kíváncsi a kertre, galériára. Bizony, a Kárpátokon túl is hallottak az atyhai létesítményről.

Vinczeffy László, a Magyar Művészeti Akadémia tagja jövő tavasszal tölti a 75-öt. Olyan lendülettel és energiával dolgozik, mintha 25 lenne. A régi kis szülői házból fájó derékkal, de a látogatóknak örömet szerző elégtétellel sorra cipeli ki az utóbbi időben készült kisebb-nagyobb szobrokat. Ezeknek már nem jutott hely a kiállításon. Gyűl, gyá-

Ikrek

Ha a csűrkapu tágra nyitva, nem csak a nagy oldalablakon, de előlről is beáramlik a fény. Nehéz úgy fotózni a festményeket, szobrokat, hogy szépségüket, titkaikat minden oldalról feltárhassák. Így is lenyűgözőek. A lenti, bejáratú részen éppen úgy, mint a felső két szintéren, illetve a külön bejáratú, alacsony, kis Homloktörő Galériában. Csak sajnálni lehet, hogy az egyéni technikai leleménnyel megfestett nagy képek belső fénye nem tud a fotókon a maga teljes intenzitásában felizzani, és a szobrok, e fantáziadús alakzatok természetes rajzolata, a különböző faanyagok szépsége sem érvényesül eléggé, nem kelhetnek életre a felületek játéka keltette látványelemek. Ezért is jó mindezt „élőben” látni, előre jelezve a látogatási szándékot. Sokan felkeresték a Vinczeffy-

rapszik egy következő potenciális bemutatkozás anyaga. A fa mostanában nagyon elbűvölte. Egy tömbből faragott, a művész grafikai világára is emlékeztető, fura, képzeletfeszítő, szurreális formák, más-más színű, korú, keménységű faalakzatok képesek el a nézőt, és készítenek arra, hogy kezével is végigsimítsa a gondtal, hozzáértéssel, szeretettel megdolgozott műtárgyakat. Még olajfából is van fantáziaszüleménye. Igazi kuriózum, elvégre nem vagyunk az olajfák hegyén. De ez is érzékelteti: amihez Vinczeffy hozzányúl, azt étellel igyekszik feltölteni. Az értelmes élet egyik lehetséges példája, egy merésznek tűnő gondolat és álom realitássá váló metamorfózisa mutatkozik meg ezen a nem is oly régen még világvégeként lesajnált helyen.

Se té, se tova

Bölöni Domokos sorozata

Kávédaráló a bús kanyarban

Dummy Bisongh már több éve ücsörgött magát felejtve a Little Village-nek csúfolt tanyái állomás előtt a hideg padon. Felfázik, évek múlva bánja.

A hajnali vonat az egyetlen, ezért már éjfél után érkeznek a vásárosok, több mérföld távolságról, csaknem mindenki kocsin vagy lovon.

Háziállatok hangoskodása színezi a csön-det. Juhot, bárányt, disznót, malacot, tyúkot, töltött libát, rucát, baromfit, még postagalambot is hoznak a G. H. Martinba igyekvő vidékiek, csaknem mind fegyveresen, mivel a hírhedt Gold Joe nevű rabló már többször is megtámadta bandájával a szerelvényt, mindent felprédált és megszenteltetett, amit csak talált, a szopós malactól a kamaszlányokig, s persze a bordélyházi madámok és seriff-feleségek ékszerreit sem kímélte.

Itt, a fordulónál állta útját a vonatnak a betyár, de elébe állt Matthias the Goose is, és egymás után háromszor lőtte le szigorú pisztolypárbajban Gold Joe-t és a teljes rabló társaságot. Harmadjára már egyikőjük sem mert felállni, közjegyzőileg adták meg magukat a dicstelen halálnak.

Dummy Bisongh látta, amikor a The Big Bridge előtt egy kemény legény, név szerint Leslie Whistle éppen behúz egyet a forgó-

pisztolyával hadonászó zsebesnek, az pedig a kezeit összetéve könyörög az életéért, visszanyújtja a bukszát, a következő pillanatban pedig kirepül a nyitott ajtón, és a vashíd karjaiba omlik.

A vonat nem áll meg minden semmisé- gért.

Egyszer az egyik igen távoli farmról sűrűn tekerő vad nőszemély éppen lekéste a vona- tot, holott igencsak izgágán fenyegetőzött, sőt hatalmasan durrogatta kismillió lövetű riasztó mordályát.

Csak akkor csillapodott némileg, amikor a veszettül rohanó néembernek odakiabált a sípját babráló kalauz a sűrű füstöt okádó ké- mény tövéből: „Run seven-nosed midwife, we're not here anymore!”

Máskor azt látta árva Dummy Bisongh, hogy mielőtt még a The Big Bridge közelébe értek volna, hát nem szembejön velük Deaf Dumb French The Musician, és egybefolyik a mozdonyal?!... *

Valamelyik öregkori álmom visszavitt a mikefalvi állomásra.

Mikefalva ma is ott van, ahol volt, az ál- lomás épülete is talán, még a vasút is, bár én magam Krúdy Gyula óta csak az emlékek állhatóságában hiszek kibabrállhatatlanul.

Teríték

Baricz Lajos

Igaz, gyerekkoromban még félttem is tőle. De talán nem csak én, még a felnőttek is fél- tek, ha milicistát láttak.

Pedig a milicista is ember. Meghiszem azt! Tele minden gyengeséggel, amit nem láttak az emberek, s ha láttak is, szemet hunytak fölötte. Úgysem tehettek mást. Hisz ő volt az állam hivatalos megszemélyesítője. Az állam pedig nagy úr. Vagy ahogy akkor mondták, nagy elvtárs.

A feleségétől nem félttem. Ő volt a mi jó- ságos tanító nénink. Igaz, kissé szigorú volt, de áldott lelket teremtett belé a Mindenható. Még azt is elnézte nekem, ha néha, mikor szolgálat volt a templomban, inkább marad- tam ott, mint az iskolában.

Szinte szomszédok is voltunk, mert a templomtól a második házban laktak házbé- ren, tudhatta, mikor jön kicsi falunkba hét- köznaponként a pap bácsi. Nem firtatta a hiányzásaimat.

Aztán amikor Gyulafehérvárra irányult életem további sorsa, kezdtünk barátkozni mind a tanító nénivel, mind Császár bácsi- val, az egykor réztegett milicistával. De nem- csak velük, mindenik korábbi tanárommal jó viszonyba kerültem, annyira, hogy amikor az első ünnepélyes szentmisémet mutattam be a borzonti kápolnában, mindannyian „tes- tületileg” ott voltak a szentmisén, utána pedig a primiciás ebéden is, amit papi lako- dalomnak is szoktak nevezni.

Am barátság ide vagy oda, amikor meg- tudtam, hogy egyháziilag nem kötöttek há- zasságot, nagy öröömre szolgált, hogy egy nyári szabadság alatt szerény szolgálatom-

mal rendezték ezt a gyergyószentmiklósi templomban. A tanúk szintén egy milicista- tanár házaspár voltak, négyen a templom három különböző ajtaján jöttek be, nehogy valakinek feltűnjön, és eljárás induljon ellenük. Különbön ügyis nehezen ismerték volna meg civilben, én is csak akkor jöttem rá, hogy ki a „vőlegény”, amikor már a hangját is hallottam.

Azóta aztán mint lelki gyermekeimet kí- sértem őket, félretéve kor- és rangbeli kü- lönséget. Ők pedig szinte gyereküként fogadtak, annál is inkább, mert fiuk nem, csak két lányuk volt.

Évente egyszer-kétszer meglátogattam őket, nekem is, nekik is jólesett a látogatás. Mindig vittem ajándékba a tanító nénimnek újabban megjelent kötetemből, mert ő veze- tett be a betűk csodálatos birodalmába. Valószínű, örült is a könyveimnek, de minden bizonnyal igen, mert felvillanyozta a látoga- tásom.

Egy alkalommal, amikor meglátogattam, meglepődtem, mert a tanító néni igen meg- törtnek látszott, egyedül volt a konyhában, ahol általában tartózkodtak, és nagyon feke- tébe volt öltözve. Megértettem. Engedtem, hogy sírja ki magát az ölelésben. Olyan jó, ha van akinek őszintén kisírhatjuk ma- gunkat. Bár mindig feltépjük a gyász sebeit, ez a gyógyulásunkra szolgál. A kimondott bánat fél bánattá változik. És ha sokat mond- juk, egy idő után beheged a seb.

Utána is rendszeresen meg-meglátogat- tam. Egy alkalommal épp reggelizett, bár nem a reggeli ideje volt. Előtte kint járt a te- metőben, ezért későbbre halasztotta. Megle- pődtem, mert az asztalon két teríték volt,

A dányáni bérc ösvényein járva úgy érhet- tük el a hajnali vonatot, de még a mikefalvi megállóban a marosvásárhelyi buszt is, ha jókor, éjfél utáni háromkor keltünk.

Nem kellett lámpás, behunyt szemmel tudtuk, tudtam magam is a járást. Az erdő között néha szembeesett egy-egy vessző, letörtük, így igazítva a meneten.

Mindenki gyalog közlekedett, a sár miatt. Volt hogy valóságos kis karaván eregült le- felé Császára, onnan Mikefalva irányába, végcélként, a vonattal: a dicsői szerdai pi- acra.

A poros állomás koszlott padján életem különböző szakaszaiban többször is ültem, vigaszt keresve.

Egyszert találtam egy angol szótárt is. Máskor moziban voltam, nagyokat puffan- tottam.

Hamisítatlan „nálunkbéli” vadnyugis sztorikat vizionáltam.

Többször azonban szimogó orral ücsö- rögtem ott, a Parajdról ráérvén eregélő sze- mélyvonatot lesve.

Bonyháról irányunkba. Pár perc, s ott fü- tyül a bernádi állomáson, majd büszkén át- siklik a kertek alatt, és a kanyarba veszve úgy tesz, mintha sosem jönne már elő, aztán meggondolva magát hatalmasan megdől, jaj, elvesztettük!, de hopp, előtűnik a rét harag- zöldjéből – és akkor már buzgón szedelő- ködve gondolhatunk az Istenre, aki mégis van.

Gyermekként iskolás társaimmal vártuk. Mikefalva, Désfalva – majd Vámosgálfalva, ahol éppen iskolázunk, hát le kell szállnunk.

mint korábban, amikor még együtt fogyasz- tották el Császár bácsival. Az asztalon fehér abrosz, tányér, kés, villa. Még papírszalvéta is volt. És egy fehér porceláncsésze. Csak ő hiányzott onnan, akinek megterített. Engem is hívott, tartsak velem, de elutasítottam, hisz már reggeliztem, különben is ne töltsük evéssel azt a pár percet, amíg együtt lehe- tünk.

A következő alkalommal ebédelő táján voltam ott. Pár perc, pár gondolat, átadtam az újabb kötetet. Az asztal most is megterítve két személy részére, mint előző látogatásom- kor.

– Ne siess, az Isten megfizeti, maradj még bár egy félórát, kész lesz az ebéd, ebédeljünk együtt! – szolt szinte könyörögve.

Nem fogadhattam el, mert még sokfelé el kellett szaladnom rövid látogatásom idején, este pedig otthon szolgálatom van.

Kikísért a kapuig, addig állt ott és intege- tett, amíg az utcából kiértem a főútra, és ott már nem láthattam. Nem tudhatom, meddig állhatott ott, de minden bizonnyal bement, hisz pár hónap múlva ismét villámlátoga- tásra szaladtam be hozzá, és a konyhában ta- láltam. Látogatásom általában pár percet tartott, én elmondtam a dolgaimat, ő a fájdalmát, átadtam az újabb könyvet, amit min- dig könnyek között fogadott el. Azt mondta, a boldogságtól erednek meg a könnyei.

– De jókor jöttél – ujjongott fel –, épp most vettem le az ételt a kályháról. – Gyere, fiam, ebédelj velem! – fogta ismét könyör- göre.

Nem volt szívem újra visszautasítani. Éhes sem voltam igazán, aztán a sógornóm – aki, mivel tudta, hogy röpke látogatásra ha- zajvök, hogy kedvembe járjon, megfőzte a finom pacallevest – várt otthon ebéddel, mégis elfogadtam a meghívást, azzal a felté-

A megállási idő épp csak annyi, hogy va- lakit kizsebelve szó szerint lelépjen az ügyes tolvaj.

Láttam, amint Désfalva előtt egy marcona legény éppen behúz egyet a kancsin maradt zsebesnek, az kezeit összetéve könyörög az életéért, visszanyújtja a bukszát, a vonat még nem ért be, jön a híd!, a következő pillan- tban kirepül a nyitott ajtón, és a Küküllőben landol.

Na, nem a buksza, yes.

A vonat nem áll meg minden semmiségért.

Láttuk, mikor a Hideg Józsi számára meg- haragszik a Szent András keresztjére, és sze- kerestől elviszi őket a hatóság.

Láttuk, de biztosan csak hallottuk, hogy a végigmuzsikált lakodalomból kátyiásan jövet a talpfákon hazafelé gyalogoló siket- néma Fránci primást orvul hátba támadja, és szétszórja az emléktelenségbe.

Csak a vasutasnak áll meg a vonat. De az sem biztos.

Kucori András huszonegy évi szolgálat után is hiába kapálózott kézzel-lábbal, a ku- tyáját mégis elütötte a navétázós járat.

Es egyszer jött a hajnali vonathoz a Csá- vással szintén szomszédos Leppendről egy kétségbeesett átalvetős asszony. Fájt nézni, ahogyan aprított bicegve.

Valamelyik atyafi együttérzőn szurkolt neki, sűrűbb mozgásra serkentve. Majd mi- után lekéste a masinát, sajnálkozva foglalta össze az eseményt, vigasztalólag: „Futye lele, futye... Elpásli vonatul...”

Aztán valamiért sosem tanultam meg an- golul.

tellel, hogy csak keveset kérek, mert otthon bátyámnál is ennem kell.

Kiegyeztünk.

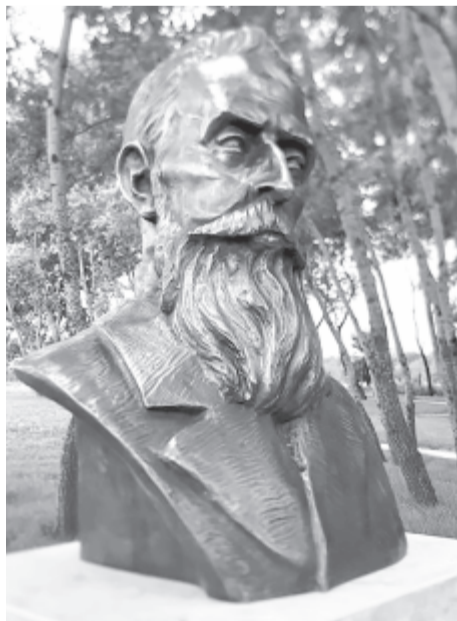
Már helyet akartam foglalni a megterített asztalnál, de szerencsére nem siettem el, mert a tanító néni új terítéket hozott, és oda ültetett. Azt mondta: – Tudod, fiam, én az el- telt ötven év alatt mindig terítettem Császár bácsinak is, még akkor is, ha nem volt itthon, sőt akkor is, amikor tudtam, hogy a szolgálata miatt nem is ér haza. Megszoktam. Aztán elment. De én mindennap teríték neki reggelire, ebédre és vacsorára. Bár így, em- lékével legyen mellettem, legyen velem. Hisz olyan jó ember volt. Sokan haragudtak rá, mert igen szigorú volt a szolgálatban. De csak én tudom, hogy lelkileg mennyit szen- vedett ezért. Ő református volt, de nekem, elnézést a kifejezésért, nagyon sokszor meg- gyónt, kiöntötte a lelkét.

Benne két ember lakott, egyikkel élte életét a szolgálatban mint milicista, a másik- kal – és ez volt az igazi élete – a szerető csa- ládi, baráti életét. Ezt a kettőt nehéz volt egyensúlyban tartani. Ezt a belső töprengését mások nem láthatták. De én láttam. Ezért is jött az első lehetőséggel nyugdíjba, hogy tudjon nyugodt életet élni.

Közben elfogyott az étel. Megköszöntem, elbúcsúztam.

Ugyanúgy kísért ki, mint már olyan sok- szor. És állt a kapuban, amíg eltűntem.

En a gondolatait folytattam tovább, igazat adtam neki, mert valóban másként ismertem a férjét gyerekkoromban, amikor félttem tőle, és másként akkor, amikor baráti szálak fűztek hozzá. Bár az első benyomások alig vagy nehezen tűnnek el lelkünkben, igyekez- nünk kell, hogy az életünk azt igazolja, ben- nünk a jó ember lakik, csak néha valamilyen oknál fogva nem jöhet ki belőlünk.

Pokorny Attila Apponyi-szobra

A pár éve Marosvásárhelyről Ma- gyarországra áttelepedett szobrász, Pokorny Attila újabb köztéri alkotással hívja fel magára a figyelmet. Ezúttal jelentős államférfit, gróf Apponyi Al- bertet örökítette meg. A bronz mell- szobrot szeptember 11-én avatták fel a Velencei-tó közeli Kápolnásnyéken, Vörösmarty Mihály szülőfalujában. Az eseményre egy nagyobb rendez- vény részeként került sor, a jelenlévők az emlékmű leleplezése mellett a Vö- rösmarty Emlékház avatását is megün- nepelhetették.

Sikeres a gitárfesztivál. Vasárnap zárul a Harmonia Cordis

Fotó: Nagy Tibor

Tanévkezdés – videóanyaggal köszönti a diákokat, pedagógusokat, szülőket az RMPSZ

A járványügyi óvintézkedések betartása okán az RMPSZ, hagyományaitól eltérően, videóanyaggal köszönti az új tanévet kezdő pedagógusokat, diákokat és szülőket, az oktatás támogatóit.

A videóanyag szeptember 12-én, szombaton 10 órától lesz nézhető az RMPSZ YouTube-csatornáján, Facebook-oldalán és honlapján. Az időpontválasztást az indokolja, hogy rendhagyó módon ezen a napon tartotta volna a magyar iskolák országos tanévnyitó ünnepségét.

Az összeállításban prof. dr. Kásler Miklós, az emberi erőforrások minisztere; Csapó Nándor, a Horvátországi Magyar Pedagógusok Fórumának elnöke; dr. Kovács Irén Erzsébet, az Oktatási és Kutatási Minisztérium kisebbségi oktatásért felelős államtitkára; a Romániai Magyar Középiskolások Szövetsége; mons. dr. Kovács Gergely gyulafehérvári római katolikus érsek; ft. Böcskei László, a Nagyvárad Római Katolikus Egyházmegye megyés püspöke; ft. Schönberger Jenő, a Szatmári Római Katolikus Egyházmegye

megyés püspöke; ft. Pál József-Csaba, a Temesvári Római Katolikus Egyházmegye megyés püspöke; ft. Bálint-Benczédi Ferenc, a Magyar Unitárius Egyház püspöke; ft. Kató Béla, az Erdélyi Református Egyházkerület püspöke; ft. Csúry István, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület püspöke; ft. Adorjáni Dezső Zoltán, a Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház püspöke és Burus-Siklodi Botond RMPSZ-elnök fogalmazza meg tanévkezdési gondolatait.

Endes-Ábrahám Ákos, a csikszederdai József Attila Általános Iskola 4. osztályos tanulója Kosztolányi Dezső Játék című versét mondja el.

A videóanyag Fr. Urbán Erik tartományfőnök, Erdélyi Ferences Rendtartomány; Fazakas Enikő református vallásoktató, Bartók Béla Elméleti Líceum, Temesvár; Andrási Benedek unitárius lelkész, vallásoktató, Brassó; dr. Bencze Mihály matematika szakos tanár, Négyfalu; dr. Gál László iskolaigazgató, Gróf Majláth Gusztáv Károly Római Katolikus Teológiai Líceum, Gyulafehérvár; Nagy Hajnalka református vallásoktató,

Tatragi Sándor Általános Iskola, Uzon; dr. Tamási Zsolt igazgató, II. Rákóczi Ferenc Római Katolikus Teológiai Líceum, Marosvásárhely; Mátyás Attila evangélikus lelkész, Evangélikus-Lutheránus Óvoda, Nagyvárad, Györbíró Csilla Emese református vallásoktató, Rákóczi Ferenc Általános Iskola, Szatmárnémeti Református Gimnázium; Fodor Zita római katolikus vallásoktató, Petőfi Sándor Általános Iskola, Csíkszereda; Lakatos Sándor unitárius lelkész, vallásoktató, Berde Mózes Unitárius Gimnázium, Székelykeresztúr; Gáll Sándor, az Erdélyi Református Egyházkerület tanügyi előadója, Kolozsvár; Simó Gáspár (Spiri atya) – spirituális, Segítő Mária Római Katolikus Gimnázium, Csíkszereda; valamint a csikszederdai Szent Keresztplébánia elsőáldozóinak Miatyánk közös imájával zárul.

A magyar himnusz első versszakát hegedűn Ioni Krisztián, a csikszederdai Nagy István Művészeti Középfiskola 4. osztályos tanulója játssza.

Az alábbi linken nézhető videóanyag szabadon felhasználható. <https://youtu.be/xy71QYHzy-g>

Félmilliárd euróval nőtt Románia kereskedelmi hiánya

Az év első hét hónapjában Románia kereskedelmi hiánya elérte a 9,990 milliárd eurót, ami 481,4 millió euróval több a 2019. január 1-je és július 31-e között regisztrálnál – derül ki az Országos Statisztikai Intézet (INS) közzétett adatsorából.

A dokumentum szerint 2020. január 1-je és július 31-e között a FOB-export 34,135 milliárd eurót tett ki, a CIF-import pedig 44,125 milliárd euróra rúgott. A fenti időszakban az export 16,2%-kal, az import pedig 12,2%-kal csökkent.

Az INS adatai szerint 2020 júliusában a FOB-export 5,552 milliárd eurót, a CIF-import pedig 6,875 milliárd eurót tett ki, ami 1,323 milliárd euró hiányt eredményezett. 2019 júliusához képest a 2020. júliusi export 5,1%-kal, az import 9,9%-kal csökkent.

2020. január 1-je és július 31-e között az export és az import szerkezetében a következő termékcsoportoknak volt jelentős részesedése: szállítógépek és berendezések (az export 47,1%-a, az import 35,8%-a) és egyéb feldolgozott termékek (export 31%, import 30,3%).

Az EU-n belüli árukereskedelem értéke a referenciaidőszakban 24,938 milliárd euró volt a kivitelnél és 32,279 milliárd euró a behozatalnál, ami a teljes export 73,1%-át és a teljes import 73,2%-át tette ki.

Az EU-n kívüli árukereskedelem értéke 2020 első hét hónapjában 9,196 milliárd euró volt az export és 11,845 milliárd euró az import esetében, ami az összes export 26,9%-át és az összes import 26,8%-át jelenti.

Az INS rámutat, a FOB/CIF kereskedelmi mérleg egyenlegét a FOB-export és a CIF-import különbségéből számítják ki. A kereskedelmi mérleg negatív egyenlegét hiánynak, a pozitívot pedig többletnek nevezzük.

A FOB-ár (Free on Board – költségmentesen a hajó fedélzetén) képviseli az árat az exportáló ország határán, amely tartalmazza az áru értékét, az összes szállítási költséget a berakodásig, valamint az összes adót, amelyet az árura kivetnek a berakodásig.

A CIF-ár (Carriage Paid to – költség, biztosítás és fuvardíj fizetve) képviseli az árat az importáló ország határán, amely magában foglalja a FOB-ár alkotóelemeit, valamint a biztosítás és a nemzetközi szállítás költségeit. (Agerpres)

A járvány miatt nem tér vissza Strasbourgba az Európai Parlament

Strasbourg helyett továbbra is Brüsszelben tartják az Európai Parlament plenáris ülését. A parlament elnöke, David Sassoli azért döntött így, mert a francia hatóság a múlt hét végén a legsúlyosabb, vörös járványügyi kategóriába sorolta a régiót, így visszatérve az egész EP-nek karanténba kellett volna vonulnia.

Mózes Edith

A plenáris ülés március óta először a jövő héten tért volna vissza Strasbourgba, ahol az európai alapszerződések szerint tartani kell. A képviselők többségének járvány nélkül is púp a hátán, hogy Brüsszeltől áthurcoljon egy hétre Strasbourgba, de a koronavírus-járvány árnyékában messze nagyobb volt a nyomás Sassolin, hogy ezt akadályozza meg.

„Strasbourg jelenleg vörös zónában van – mondta Nathalie Loiseau francia EP-képviselő. – Várjuk meg, amíg legalább na-

rancs lesz, de inkább zöld. Akkor örömmel térünk vissza Strasbourgba, mert az a demokrácia dobogó szíve Európában. David Sassoli minden biztonsági intézkedését támogatom.”

„Azért megyünk oda, mert muszáj” – fakadt ki Juan Fernando Lopez Aguilar spanyol szociáldemokrata képviselő. „Nem azért megyünk Strasbourgba, mert sze-

retjük, hanem mert az európai szerződésekben van egy bekezdés, mely szerint a plenáris ülést Strasbourgban tartjuk.”

Az európai ügyekért felelős francia miniszter és a strasbourgi polgármester ugyanakkor felszólította az EP-t, hogy a plenáris ülés mihamarabb térjen vissza az alapszerződésekben lefektetett székelyhelyére. (Forrás: euronews)

Fotó: Wikipedia

11,8%-kal csökkent a bruttó hazai termék (GDP) az euróövezetben

A koronavírus-pandémia megfékezése érdekében a legtöbb uniós tagállam által hozott, az állampolgárok elszigetelését előíró intézkedések hatásaitól terhes 2020-as év második negyedében 11,8%-kal csökkent a bruttó hazai termék (GDP) az euróövezetben, illetve 11,4%-kal az Európai Unióban (EU) az előző három hónapra viszonyítva, derül ki az EU statisztikai hivatala, az Eurostat által közzétett adatsorból.

Az adatok jegyzése, 1995 óta ez a legjelentősebb csökkenés. 2020 első negyedében a korábbi három hónapos időszakhoz viszonyítva a GDP 3,7%-kal csökkent az euróövezetben és 3,3%-kal az unióban.

A második negyedévben a következő országokban következett be a legsúlyosabb GDP-csökkenés: Spanyolország (mínusz 18,5%), Horvátország (mínusz 14,9%), Magyarország (mínusz 14,5%), Görögország (mínusz 14%), Portugália (mínusz 13,9%), Franciaország

(mínusz 13,8%), Olaszország (mínusz 12,8) és Románia (mínusz 12,3%).

Az ellenkező póluson Litvánia áll 5,6%-os, Észtország 5,6%-os, Írország 6,1%-os, Lettország 6,5%-os és Dánia 6,9%-os csökkenéssel.

2019 hasonló időszakához viszonyítva az euróövezetben 14,7%-kal, az EU-ban 13,9%-kal csökkent a GDP 2020 második trimeszterében, míg az első negyedévben a csökkenés 3,3, illetve 2,7 százalékos volt. Ennél nagyobb mértékű csökkenéseket szintén nem regisztráltak 1995 óta.

A legnagyobb mértékű visszaesést Spanyolország jegyezte (mínusz 22,1%), majd Franciaország (mínusz 18,9%) és Olaszország (mínusz 17,7%) következik a sorban. A GDP Írországban (mínusz 3,7%), Litvániában (mínusz 4%) és Finnországban (mínusz 6,3%) csökkent a legkisebb mértékben 2019 első negyedévéhez képest.

Románia 2020 második trimeszterében az előző év hasonló időszakához viszonyítva 10,5%-os visszaesést jegyzett. (Agerpres)

A Marosvásárhelyi Transilvania Repülőtér

versenyvizsgát szervez az alábbi állások betöltésére:

- repülőtéri ellenőr, COR-kód 215312, egy állás. A versenyvizsga időpontja: 2020. szeptember 25., 10 óra.
- szakellenőr (közbeszerzések), COR-kód 241261, egy állás. A versenyvizsga időpontja: szeptember 24., 10 óra. Részletek a www.transylvaniaairport.ro honlapon vagy a 0265-328-888-as telefonszámon.

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

ÁLLATGONDOZÓT alkalmazunk tanyára teljes ellátással. Tel. 0744-624-809. (22241-1)

FÉMFELDOLGOZÓ CÉG alkalmaz: SZERSZÁMLAKATOST, ESZTERGÁLYOST, MARÓST, PROGRAMVEZÉRLÉSÜGÉP-KEZELŐT, TAKARÍTÓ-KARBANTARTÓ SZEMÉLYT, ELEKTROSZTATIKUS PORFESTÉSRE ALKALMAS MUNKATÁRSAT. Tel. 0744-501-114, 7-17 óra között. (22255)

ADÁSVÉTEL

KEMÉNY tűzifa eladó. Tel. 0742-866-258. (8799)

TÜZIFA eladó. Tel. 0757-900-616. (8797)

BÚZÁT vásárolunk. Tel. 0722-396-107. (8578)

MINDENFÉLE

VÁLLALOK bádogosmunkát, régi tető javítását, meszelést, csatornájavitást, ácsmunkát, szigetelést és kerítésjavítást. Tel. 0756-796-531. (8699-1)

VÁLLALUNK: vakolást, külső (homlokzati) javítást, ácsmunkát, járólapterakást, kerítésjavítást. Tel. 0751-994-964. (8695)

VÁLLALUNK tetőfedést Lindab lemezzel, ácsmunkát, vízszigetelést, manzárdolást, terasz, csatorna készítését stb. Tel. 0755-839-372. (8792-1)

MINDENFÉLE tető készítése, szigetelés, festés. 15% kedvezmény nyugdíjasoknak. Tel.: 0756-232-404. (-1)

KÉSZÍTEK ÉS JAVÍTOK tetőt, bármilyen szigetelés, festés, járólapparkettlerakás. Tel.: 0751-619-617. (-1)

MEGEMLÉKEZÉS

Szomorú szívvel emlékezem volt jó barátomra, a dicsőszentmártoni CSUCSÁK JÓZSEFRE. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Köpeczi János. (8785-1)

ELHALÁLOZÁS

Fájó szívvel tudatjuk, hogy a szeretett apa, testvér, rokon és jó barát,

id. BRÉDA VILMOS
2020. szeptember 9-én, 65 éves korában, tragikus hirtelenséggel elhunyt. Temetése 2020. szeptember 14-én 13 órakor lesz a marosvásárhelyi református temetőben.
A gyászoló család. (9008-1)

RÉSZVÉTNYLIVÁNÍTÁS

Őszinte részvétünket fejezzük ki dr. Ferencz Melinda pszicháter főorvos kolléganőnknek ÉDESAPJA elvesztése alkalmával.
Emléke legyen áldott, nyugalma csendes. Az 1-es Elme-gyógyászati Klinika munkaközössége. (-1)

FOLOSEȘTE
PLATA CU CARDUL

PĂSTREAZĂ DISTANȚA
LA CUMPĂRĂȚURI

EVITĂ ZONELE
AGLOMERATE
ÎN PARCURI

DAR ȘI ATUNCI
CÂND EȘTI
ÎN VACANȚĂ

ÎMPREUNĂ PUNEM VIRUSUL ÎN IZOLARE

FIZESS
BANKKÁRTYÁVAL!
1,5 m
TARTSD BE A TÁVOLSÁGOT
VÁSÁRLÁSKOR!
1,5 m
KERÜLD
A ZSÚFOLT PARKOKAT!
1,5 m
AKKOR IS,
AMIKOR VAKÁCIÓZOL!

Együtt izoláljuk a vírust

KOBÁK KÖNYVESBOLT

Marosvásárhely, Győzelem tér 18. szám,
www.bookyard.ro

HÍRADÓ
LIVE 16.00
LIVE 19.00

TÁJÉKOZÓDJON HITELES FORRÁSÓL!
AZ ERDÉLYI MAGYAR TELEVÍZIÓ HÍRMŰSORÁBÓL!

NON STOP
állunk rendelkezésedre!

RexoGold
a te zálogházad

Str. Frantz Liszt nr. 11
Telefon: 0265 - 25.11.11
Mobil: 0748 - 25.11.11
www.rexogold.ro

Târgu Mureș 88.7 FM
Marosvásárhely 88.7 FM

Sovata 102.3 FM
Sovata 102.3 FM

r . a . d . i . o

Reghin 94.7 FM
Szászrégen 94.7 FM

Șibotia 104.3 FM
Begeșvár 104.3 FM

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
- szőnyegmosás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

atlasfm
106.4 FM
TG. MUREȘ

GREAT MUSIC FOR A GREAT CITY!

AtlasFmMures • atlasfm@kptv.ro

Marosvásárhelyi
Rádió
România

96 FM
106,8 FM
1323 AM

www.marosvasarhelyiradio.ro